

Nota voor burgemeester en wethouders

Team
DEV-PRO

Onderwerp

Vernieuwingsplan Vogeleiland

1- Notagegevens		2- Bestuursorgaan	
Notanummer	2020-001676	☒ B & W	20-10-2020
Datum	09-10-2020	☐ Raad	--
Programma:		☐ Burgemeester	--
03 Leefomgeving		College van B & W	
Portefeuillehouder Weth. Rorink		- Burgemeester	- Weth. Grijsen
		- Weth. De Geest	- Weth. Verhaar
		- Weth. Walder	- Weth. Rorink

Besluitenlijst	d.d.	d.d.	d.d.
☐ Akkoordstukken	--	☒ Openbaar	20-10-2020
		☐ Besloten	--

Routing	d.d.	par.	
Programmamanager	14-10-2020	☒ adj.secr.	15-10-2020
Portefeuillehouder	14-10-2020	☒ gem.secr.	15-10-2020
		BIS Openbaar	
		Status	Definitief 2020-10-21

Bijlagen

Vernieuwingsplan Vogeleiland

Financiële bijlage

Planning uitvoering

persbericht Vernieuwingsplan Vogeleiland

B & W d.d.: 20-10-2020

Besloten wordt:

- 1 Het Vernieuwingsplan Vogeleiland vast te stellen;
- 2 de raadsmededeling Vernieuwingsplan Vogeleiland vast te stellen en aan te bieden aan de raad.
- 3 de nota en het besluit openbaar te maken.

Financiële aspecten:

Financiële gevolgen voor de gemeente?	Ja
Begrotingswijziging	Nee
Financiële gevolgen opvangen	

Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)

- De nota en het besluit openbaar te maken
- De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht
- De nota en het besluit openbaar te maken nadat
- De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...
- Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:
- De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

Kennisgeving (publicatie) conform Awb

Nee

Bekendmaking conform Awb

Nee

ADVIESRADEN:

Moet een van de adviesraden gehoord worden of op de hoogte gesteld?

Nee

Toelichting

Inleiding

De gemeenteraad heeft op 24 april 2019 besloten de opstallen van het Vogeleiland (om niet) over te nemen van de stichting Vogeleiland en het paviljoen (en andere opstallen) een renovatiebeurt te geven, zodat deze voor een uitbater weer veilig en bruikbaar is. Verder is besloten om het groenonderhoud van het Vogeleiland weer in handen te leggen van de gemeente en is voor vernieuwing van het groen op het eiland een uitvoeringsbudget in 2020 toegekend.

De stichting Vogeleiland is gevraagd om met een (financieel) onderbouwd vogelbeheerplan te komen, omdat de gemeente het vogelbeheer niet als haar primaire taak ziet. .

Inmiddels is het paviljoen gerenoveerd en is een uitbater met horecaervaring in Deventer per 1 september jl. gestart met "Parkcafé Mees".

In de afgelopen periode is gewerkt aan een vernieuwingsplan Vogeleiland. In beeld is gebracht wat de (verloederde) uitgangspositie was en welke eisen aan de vernieuwing moeten worden gesteld (o.a. vanuit historisch perspectief, vanuit perspectief van flora en fauna, vanuit veiligheid en leefbaarheid). Op basis van wensbeelden ten aanzien van het groen op het eiland, de opstallen op het eiland, de bewoners en bezoekers van het eiland en de leefbaarheid/veiligheid, is een vernieuwingsvisie opgesteld die vertaald is in een uitvoeringsprogramma passend binnen de toegekende budgetten, en een wensenlijstje van enkele ingrepen, waarvoor geen budget beschikbaar is op dit moment.

Gevraagd wordt het Vernieuwingsplan Vogeleiland vast te stellen als basis voor de uitvoering van de vernieuwing. De raad zal worden geïnformeerd met een raadsmededeling.

Beoogd resultaat

Een vernieuwd eigentijds Vogeleiland dat past in het monumentale karakter van het park en dat vanuit natuur, recreatie en cultuur van betekenis is voor de huidige en toekomstige inwoners en bezoekers van Deventer.

Kader

Raadsbesluit Revitalisering Vogeleiland 24 april 2019

Argumenten voor en tegen

Het vernieuwingsplan geeft vanuit een integrale benadering van natuur, cultuur, recreatie, beleving en veiligheid een overzicht van benodigde ingrepen op het eiland om het eiland als "parel van Deventer" weer toekomstbestendig te maken. Daarmee is het een basis die goed uit te werken is in afzonderlijke beplantingsplannen.

Het vernieuwingsplan houdt rekening met de historie van het eiland, maar ook met de natuurlijke, recreatieve en culturele kanten van het eiland, dat gelegen is op een prominente plek in Deventer.

Vaststelling van het vernieuwingsplan zet de uitvoering van de vernieuwing aan, zodat in april 2021 de noodzakelijke ingrepen zijn voltooid en het eiland weer in regulier groenbeheer kan worden opgenomen.

Extern draagvlak (partners)

Het vernieuwingsplan is in samenwerking met de Stichting Vogeleiland en adviezen van o.a. het Groenbedrijf tot stand gekomen. Ook de bomenstichting draagt de vernieuwing een warm hart toe.

In het wijkteam Binnenstad is enkele keren de voortgang van de vernieuwing toegelicht. De buurtvereniging wordt binnenkort (in kleine groepjes) ter plekke rondgeleid en bijgepraat.

Financiële consequenties

Het voorgestelde uitvoeringsplan past binnen de door de raad toegekende budgetten, en past binnen de beschikbare onderhoudsbudgetten. De bomenstichting heeft een bedrag van € 4000,-- toegezegd voor de nieuwe aanplant van bomen. Voor een aantal wensen is een lijst samengesteld, waarvoor op dit moment geen budget beschikbaar is. Dit gaan we dan ook niet doen bij de uitvoering van dit vernieuwingsplan.

De Stichting Vogeleiland heeft aangetoond dat zij bij een ingeperkt vogelbeheer voldoende financiën hebben om de eerste vier jaar het vogelbeheer te kunnen realiseren. Als daarna geen aanvullende budgetten zijn gegenereerd, stopt de stichting het vogelbeheer en worden de vogels elders ondergebracht.

Aanpak/uitvoering

Het vernieuwingsplan wordt uitgewerkt in beplantingsplannen voor vaste planten, heesters en bomen. Op basis van de ontwerpen in het vernieuwingsplan is een gerenommeerd tuinontwerpster gevraagd beplantingsplannen te maken voor de vaste planten en de heesters. Een civieltechnisch projectleider zal de uitvoering begeleiden. Verwachte oplevering is 1 april 2021 (in verband met het plantseizoen).

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Vernieuwingsplan Vogeleiland		
Mededelingennr	2020-001676	Portef.houder	Weth. Rorink
Team	DEV-PRO	BenW-besluit d.d.:	20 oktober 2020

1. Inleiding: waarom deze mededeling

Het college van Burgemeester en wethouders heeft het Vernieuwingsplan Vogeleiland vastgesteld.

2. Kader

Raadsbesluit Revitalisering Vogeleiland 24 april 2019 en toekenning budget in 2020.

3. Kern van de boodschap

Met deze raadsmededeling wordt de raad geïnformeerd over dit inhoud van dit vernieuwingsplan en de planning van de realisatie passend binnen de beschikbaar gestelde middelen.

4. Nadere toelichting

Het vernieuwingsplan Vogeleiland geeft vanuit een analyse van de bestaande (verloederde) situatie van het groen, de veiligheid en de opstallen een beeld met welke ingrepen het eiland weer "de parel van Deventer" kan worden en koppelt daar een uitvoeringsplan aan.

Vanuit een historisch perspectief (als onderdeel van het monument Rijsterborgherpark) en vanuit aandacht voor de flora en de fauna, is een aantal wensbeelden voor de vernieuwing opgenomen.

Deze wensbeelden betreffen:

1. Groene eiland: Harmonie van historie en ecologie in de openbare ruimte
2. Opstallen: Samenhang, duurzaam, functie en identiteit
3. Bewoners en bezoekers: Natuurlijk, aantrekkelijk, recreatief, educatief, sportief en cultureel
4. Leefbaarheid en Veiligheid: een eiland voor iedereen.

Deze wensbeelden (of ambities) zijn vertaald in een vernieuwingsvisie, die in een ontwerp voor het vernieuwde eiland uitmondt. Op basis van dit ontwerp is een gerenommeerd tuinontwerpster gevraagd beplantingsplannen te maken voor de vaste planten en de heesters. Het ontwerp is zodanig uitgewerkt dat er een concreet uitwerkingsplan op gebaseerd kan worden.

Dit uitwerkingsplan is inmiddels opgepakt en zal in de periode oktober 2020 tot april 2021 (plantseizoen) leiden tot realisatie van de vernieuwing.

Vooruitlopend op het vernieuwingsplan is inmiddels een huurder gevonden voor de uitbating van het Paviljoen op het eiland. Per september 2020 is Parkcafé Mees (met succes) gestart en is al te zien dat hierdoor een positieve impuls aan de leefbaarheid is gegeven.

SEPTEMBER 2020

VERNIEUWINGSPLAN VOGELEILAND DEVENTER

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING (blz.3)

- 1.1 Waarom vernieuwing?
- 1.2 Kader voor vernieuwing
- 1.3 Integrale aanpak nodig

BESCHRIJVING en ANALYSE VOGELEILAND (blz. 4)

- 2.1 Ligging en geschiedenis
- 2.2 Het eiland
- 2.3 De opstallen
- 2.4 De bewoners en bezoekers
- 2.5 Leefbaarheid en veiligheid

STRUCTUURDRAGERS (blz. 12)

- 3.1 Cultuurhistorische waarden
- 3.2 Groen en water
- 3.3 Ecologie
- 3.4 Randvoorwaarden Infrastructuur

AMBITIE (blz. 15)

- 4.1 Wensbeeld Groene Eiland:
Harmonie van historie en ecologie in de openbare ruimte
- 4.2 Wensbeeld Opstallen:
Samenhang, duurzaam, functie en identiteit
- 4.3 Wensbeeld Bewoners en Bezoekers:
Natuurlijk, aantrekkelijk, recreatief, educatief, sportief en cultureel
- 4.4 Wensbeeld Leefbaarheid en Veiligheid:
Een eiland voor iedereen

VERNIEUWINGSVISIE (blz. 19)

- 5.1 Opzet vernieuwingsbeeld

REALISATIE (blz. 21)

- 6.1 Uitvoeringsprogramma
 - Renovatieplan Groene Eiland
 - Renovatieplan Opstallen
 - Plan Bewoners en bezoekers
 - Plan Leefbaarheid en Veiligheid
- 6.2 Planning

COMMUNICATIE EN MARKETING (blz.31)

- BIJLAGE 1 Kaartbeeld
- BIJLAGE 2 Literatuurlijst

Referentiebeeld Jacqueline van der Kloet

Inleiding

Voor u ligt het vernieuwingsplan Vogeleiland. In dit plan wordt op basis van uitgangspunten en ideeën een vernieuwing gepresenteerd en uitgewerkt in een uitvoeringsplan.

In dit inleidende hoofdstuk wordt uitgelegd dat vooral het groen op het eiland aan vernieuwing toe is, maar dat een integrale vernieuwing daarnaast noodzakelijk is, en binnen welke kaders de vernieuwing plaatsvindt en hoe dit vernieuwingsplan is opgebouwd.

1.1 Waarom vernieuwing?

Begin 2019 is geconstateerd dat het Vogeleiland, onderdeel van het Rijsterborgherpark, er qua groenonderhoud slecht voor staat. Daarnaast zijn de opstallen hard toe aan een opknapbeurt en geeft de Stichting Vogeleiland aan onvoldoende middelen te hebben om zowel het beheer van de opstallen en het groen, als het beheer van de vogels op het eiland te kunnen uitvoeren. In de Deventer gemeenteraad is op 24 april 2019 daarom besloten het groenonderhoud van het eiland weer in handen te leggen van de gemeente (en daarmee aan het Deventer Groenbedrijf) en is voor vernieuwing van het groen op het eiland een uitvoeringsbudget in 2020 toegekend. Verder is besloten om de opstallen (om niet) over te nemen en het paviljoen een renovatiebeurt te geven, zodat deze voor een uitbater weer veilig en bruikbaar is.

De stichting is gevraagd om met een (financieel) onderbouwd vogelbeheerplan te komen, aangezien de gemeente het vogelbeheer niet als haar primaire taak ziet.

1.2 Kader voor vernieuwing

Het kader voor dit vernieuwingsplan is het besluit van de Deventer gemeenteraad van 24 april 2019 en de monumentstatus van het eiland. Bovendien zal het onderzoek naar de onderhoudssituatie van het groen, het onderzoek naar de flora en fauna op het eiland en naar de onderhoudssituatie van de opstallen mede bepalen welke stappen moeten worden gezet om van het Vogeleiland weer de parel in Deventer te maken, waar het voor alle doelgroepen goed verblijven is.

1.3 Integrale aanpak nodig

Dit vernieuwingsplan beschrijft een integrale aanpak door vanuit de uitgangspunten en randvoorwaarden, de wensbeelden te vertalen naar een integraal vernieuwingsbeeld en koppelt daar vervolgens een concreet uitvoeringsplan aan.

Beschrijving en analyse Vogeleiland

2.1 Ligging en geschiedenis

Het Vogeleiland is onderdeel van het Rijsterborgherpark, het stadspark, liggend tussen het station Deventer en de binnenstad. In de volksmond heet dit park: Het oude plantsoen.

Het Rijsterborgherpark werd na 1874 aangelegd op een deel van de vestingwerken van Deventer. Tot die tijd maakte het gebied deel uit van de vestingstructuur van de stad Deventer. Het eerste deel van de vesting, waar het Vogeleiland toe behoort, werd aangelegd tussen 1596 en 1621. Om de vestingwerken te maskeren voor de vijand besloot het gemeentebestuur om stevige beplanting aan te brengen op basis van een beplantingsplan, dat in 1634 werd voltooid.

Al in 1852 kwam er tussen de Noordenbergpoort en de voormalige Brinkpoort over de bolwerken een 'wandeling', die Rijsterborgherpad werd genoemd, naar ingenieur en kapitein J.H.L. Rijsterborgh, één van de ontwerpers van de Boreelkazerne in Deventer.

Nadat de vesting Deventer in 1874 was opgeheven ontwierp tuinarchitect Leonard Anthony Springer in opdracht van de gemeente in 1887 het park. De voormalige stadsgrachten werden herschapen in een meanderende vijver. Het overgebleven zand dat was afgegraven, werd gebruikt om hoogteverschillen aan te brengen in het park. Op een van de werken van de voormalige vestinggordel werd door Springer in de buitengracht een via een rustieke brug bereikbaar eilandje geprojecteerd. Er kwam een heuvel met rotsformaties en een "ravijn", slingerpaadjes en op het hoogste punt een muziekkoepeel. Een stenen koepel, die vóór die tijd deel had uitgemaakt van de Amsterdamse Wereldtentoonstelling van 1883. Stadsarchitect Mulock Houwer ontwierp de twee bruggetjes, die toegang gaven tot het eiland. Rond 1900 stond er al een duiventil en volièrres met exotische vogels. Later kwam er ook een onderkomen met wasberen en apen. De Deventer bevolking bezocht het Vogeleiland graag.

Het Rijsterborgherpark liep tijdens de Tweede Wereldoorlog flinke schade op door geallieerde bombardementen die bedoeld waren voor het nabije station en de spoorbrug. Gerard Bleeker maakte in de periode 1948 - 1952 een nieuw ontwerp, waarvan de uitvoering in 1954 was afgerond.

Sinds 1968 is het park een rijksmonument in bescherm stadsgezicht. De vorm van het water en de hoogteverschillen in het park zijn elementen die sinds 1890 niet meer veranderd zijn en vormden de basis voor het ontwerp.

Vanaf de jaren 60 verloederde het eiland door vandalisme en gebrekkig onderhoud en werd het voor publiek afgesloten in de jaren 70. Het gemeentebestuur stelde rond 1980 voor de gracht rond het eiland te dempen en er zo een integraal onderdeel van het Rijsterborgherpark van te maken. Vanuit de bevolking kwam daartegen bezwaar. Er werd een Stichting Vogeleiland opgericht en architect Ghijsen ontwierp een horecapaviljoen en nieuwe dierenverblijven, waaronder de huidige vogelkooien. Er kwam weer een muziekkoepeel en een enorme voliëre in de vorm van een ei. De kern van het Springer-ontwerp bleef echter intact. De zorg om vandalisme en veiligheid bleef.

Na de renovatie in 1992 sneuvelde door een windhoos op 9 september 1998 meer dan honderd monumentale bomen in het Rijsterborgherpark. Buurgemeenten Zwolle, Bathmen en Voorst stelden nieuwe bomen beschikbaar en Deventer burgers zamelden geld in voor herstel van het park.

Het Rijsterborgherpark is inmiddels gerestaureerd in de geest van het oude ontwerp van Springer (Herstelplan Michael van Gessel). Het resultaat is een open park met naast oude bomen veel jonge aanplant en goed begaanbare paden van asfalt. De vernieuwing van het Vogeleiland is dan de afronding van deze restauratie.

2.2 Het eiland

Algemeen

Het Vogeleiland als onderdeel van het Rijsterborgherpark ligt op een mooie locatie tegenover het NS-station van Deventer. Het eiland is gevormd als een kom met de open zijde naar het zuiden. De buitenrand aan de overige zijden is heuvelachtig doorsneden met wandelpaden en bruggen. Het beeld is dichtbegroeid wat goed past in het afwisselende open beeld van de rest van het Rijsterborgherpark.

Om het huidige eiland te beschrijven en te analyseren is een flora en fauna onderzoek verricht (Ecogroen, november 2019) en hebben professionele groenadviseurs het eiland geschouwd. Daarbij kan het eiland beschreven worden naar: bomen, (sier)heesters, verrijkt plantsoen, halfheesters en bodembedekkers, het grasveld, de paden en de verlichting.

Voor het Rijsterborgherpark is een BRIMM subsidie verleend. Deze subsidie is toegekend voor instandhouding van het monument Rijsterborgherpark. T.b.v. deze subsidie heeft een inventarisatie plaats gevonden van de huidige situatie, en hieruit naar voorkomende noodzakelijke maatregelen. De maatregelen die op het eiland benodigd zijn zullen verderop in dit vernieuwingsplan worden opgenomen

Bomen

Huidig beeld

Er staan veel volwassen monumentale bomen op het eiland. Vanwege het meer gesloten karakter staan de bomen op het eiland gegroepeerd. Vooral de aan de randen staan ze dicht op elkaar en hebben de bomen last van ingroei van klimop (veel els, esdoorn en wilg). Midden op het eiland staan enkele solitair als blikvanger (Moerascipres, walnoot, iep en valse christusboom). Hoger op het eiland staan beuken, haagbeuken, acacia, taxus, hulst en eik.

Op veel plekken zijn zaailingen uitgegroeid tot volwaardige bomen. Er komt op plekken te weinig licht op de ondergrond, wat ten koste gaat van de onderbeplanting.

Uitgegroeide zaailingen

Weinig zicht door veel bomen en lage vertakking

Sierheesters

Huidig beeld

Op veel plekken zijn sierheesters verdwenen. Deze zijn opgegaan in bosplantsoen met veel boomvormers (zaailingen). Op de buitenrand is een struweel van diverse heesters. Rhododendrongroepen langs de singel staan er op sommige plekken slecht bij. Op enkele plekken wordt doorkijk naar het Rijsterborgherpark belemmerd door zeer hoge Rhododendrons. Het beeld is dichtbegroeid in afwisseling met een open beeld in de rest van het park.

Slechte plekken Rhododendron Geen doorkijk

Weinig sierplantsoen, wel opslag

Verrijkt plantsoen, halfheesters en bodembedekkers

Huidig beeld:

Bodembedekkers zijn nog wel aanwezig, maar niet meer in de variaties die er vroeger waren, voornamelijk nog Hedera en Symphoricarpos. Vakken zijn ook niet meer volledig gevuld, door een teveel aan bomen vaak te weinig licht op de bodem.

*Overgegaan in bosplantsoen.
Geen verzorgd beeld meer, soorten verdwenen.
Door een gesloten kronendak, komt er te weinig licht op de bodem.*

Gras

In het hart van het eiland ligt een klein gazon tegen de vijver. *“Het gras op het eiland moet een cultureel beeld hebben en bestand zijn tegen intensief gebruik. Dit is te bereiken door een goede grassoortenkeuze en een toepasselijk maaibeheer.”*

Paden

Huidig beeld:

Er loopt een geasfalteerd middenpad over het eiland van brug naar brug. De veelal slingerende zandpaden op het vogeleiland hebben veel te leiden gehad van veelvuldig gebruik en erosie door regenval. Hierdoor zijn op sommige plaatsen geulen ontstaan, zijn er verspreid lichte verzakkingen en is het profiel verdwenen.

De randen langs de paden die tevens de opsluiting vormen van de doorsneden heuvels bestaan uit blokken “sintelstenen”. Tussen deze keerwandblokken zijn voor het effect plantgaten voor varens en (sier)heesters gelaten. Door verzakking zijn delen los komen te staan

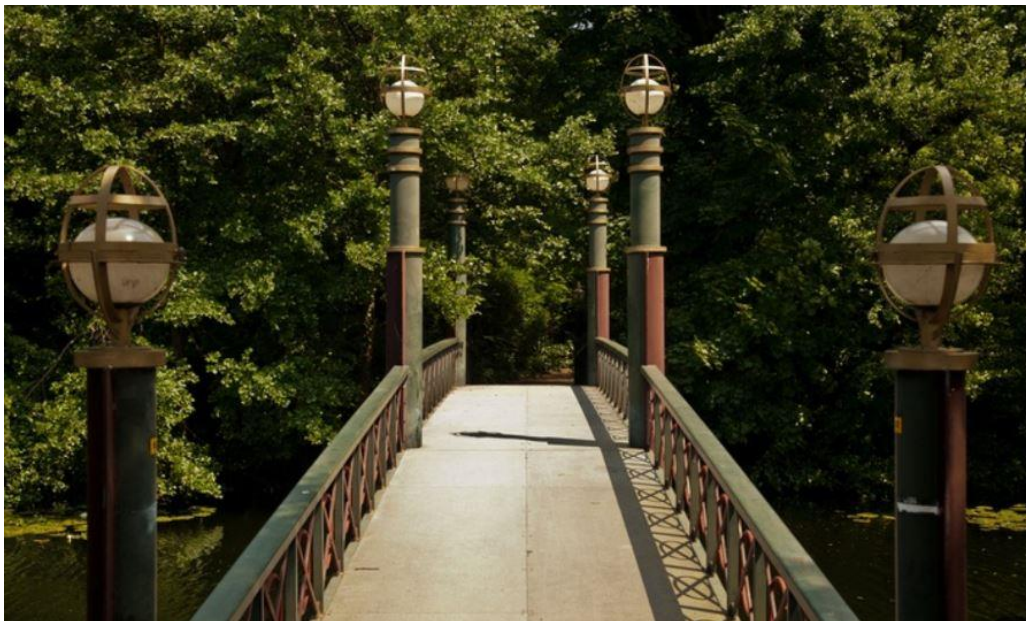
Verlichting

De huidige verlichting op het Vogeleiland bestaat uit een aantal bolarmaturen op de beide toegangsbruggen. Tevens staan er een 9-tal masten 4 meter hoog met een kegelarmatuur (rond schijnend) 36W PLL (wit licht). De huidige armaturen dateren uit 1992. Alleen de hoofdlooproute is verlicht. Uitgangspunt vanuit beleid is dat we parken normaliter niet verlichten. Bij het Vogeleiland is hier dus een uitzondering op gemaakt vanwege de verbindende functie tussen Station en Singel en de aanwezigheid van Horeca op het eiland.

Bruggen

Naast de toegangsbruggen aan Singelzijde en Station zijde zijn er op het eiland ook diverse kleine bruggen en een eilandbrug over de doorgaande geasfalteerde route. Deze brug leidt naar het paviljoen. Deze eilandbruggen vragen (beperkt) onderhoud en zijn op termijn aan vernieuwing toe. Een oorspronkelijk derde brug, als verbinding met de rest van het Rijsterborgherpark, is nooit aangelegd en daarom ligt het eiland er ten opzichte van de rest van het park er enigszins geïsoleerd bij en zijn er geen doorlopende wandelroutes.

De brug aan de singelzijde is in de jaren negentig in de huidige vorm aangelegd, oogt stijlvol, maar heeft geen historische waarde.

2.3 De opstallen

Algemeen

Alle opstallen op het eiland zijn begin juli 2019 in eigendom gekomen van de gemeente Deventer. Daarmee is de zorg en het onderhoud van deze opstallen ook een verantwoordelijkheid van de gemeente geworden. In de *bijlage* bij dit vernieuwingsplan is een plattegrond opgenomen waarin de opstallen zijn genummerd. Onderstaand wordt per opstal verwezen naar dat nummer.

Paviljoen (nummer 1 en 1a)

Meest in het oog springende gebouw op het eiland is het paviljoen (1).

Het paviljoen is in 1992 gebouwd. Oorspronkelijk ontwerp (architect Ghijsen) ging uit van twee verdiepingen (een café- en een restaurantgedeelte). Bij de daadwerkelijke bouw is het huidige paviljoen gebouwd met één laag. Het paviljoen is via trappen aan weerszijden te bereiken, evenals via de (hoge)brug voor mindervaliden. Het paviljoen kent een terras met balustrade, dat in 1998 is vergroot.

Het paviljoen kent achterstallig onderhoud, dat inmiddels in beeld is gebracht. Daarbij bleek ook dat het terras en de balustrade zodanig slechte kwaliteit hebben, dat deze vervangen dienen te worden om het gebouw “veilig en bruikbaar” te maken. De geplande renovatie van eind 2019/begin 2020 heeft daarmee langer geduurd, maar eind juni 2020 was de renovatie (nagenoeg) afgerond. Achter het paviljoen staat een “bruin” schuurtje (1a) dat nu in gebruik is door de stichting Vogeleiland (vooral opslag voor evenementen).

Schafthuisje in 1992

Kiosk en keuken (nummer 2, 2a en 3)

Het oorspronkelijk in 1992 gebouwd schafthuisje, is bij een brand in 1996 verloren gegaan. In 1997 is het huidige, minder fraai-ogende, gebouw in houtskeletbouwconstructie gebouwd. Dit gebouw bestaat uit een kiosk-gedeelte (2) (behorend bij het paviljoen) en een keuken/wachtruimte en opslagruimte (2a) (nu voor vogelbeheer in gebruik) en een tweetal toiletten (waarvan één (defect) toilet van de buitenzijde te bereiken).

Achter de kiosk ligt een terras aan de waterkant verscholen (3).

Houten “kippen”schuur (nummer 4)

Naast het kiosk-gebouw staat een houten schuur, waarin nu vooral kippen worden gehouden. De plaats en kwaliteit van deze schuur leent zich om ruimte te bieden voor andere inrichting.

Muziekoepel (nummer 5)

Aan de rand van de open ruimte (aan de andere zijde van het water) staat de muziekoepel. De open ruimte is zodanig ontworpen dat het de tribune voor voorstellingen kan vormen. De koepel is in redelijk goede staat.

Vogelkooien (nummer 6, 7 en 8)

Er zijn een drietal vogelkooien op het eiland. Deze zijn aan te duiden als de “pauwenkooi” (6), het “ei” (7), en de (monumentale) “grot” (8). Bij nummer 6 is ook een ontworpen fietsenstalling gesitueerd, die voorheen bij de ingang van het eiland aan stationszijde heeft gestaan. De vogelkooien hebben enig achterstallig onderhoud, zoals het gaaswerk en het schilderwerk. De “grot” vraagt ook vernieuwing van het (lekkende) dak.

Vijver met fontein (nummer 9)

De vijver op het eiland is in directe verbinding met de stadsgracht en heeft een fontein. De vijver en de verbinding vormen een zichtlijn vanaf de heuvel op het eiland (waar ooit de oude koepel heeft gestaan).

Parkmeubilair

Rondom de open ruimte zijn ontworpen zitbanken opgenomen. Bovendien zijn er zetels die voorheen op de heuvel stonden en die nu achter de muziekkoepeel zijn neergezet.

2.4 De bewoners en bezoekers

Bewoners

Aan het begin van de vorige eeuw kwam er op het eiland een grote duiventil en verschillende volières. Het Vogeleiland dankt zijn naam aan de dieren die op het eiland werden ondergebracht. Er kwamen in die tijd pauwen, flamingo's en diverse andere vogels, maar ook wasberen en aapjes. De Deventer bevolking bezocht het Vogeleiland graag. Nadat in de jaren zestig het eiland verloederde en ten prooi viel aan vandalisme en dierenmishandeling werd het eiland afgesloten.

Begin jaren 90 werd de Stichting Vogeleiland opgericht om het eiland in ere te herstellen. Er kwamen nieuwe dierenverblijven en een enorme volièrre in de vorm van een ei. Het eiland werd weer "de parel van Deventer". Bruidsparen trouwden op het eiland, er werden wekelijks activiteiten geprogrammeerd, er waren weer dieren te zien en het bruide. Begin van deze eeuw kwam er echter langzaam de klad weer in door o.a. wegvallende subsidies.

In 2017 kwam er een nieuw bestuur van de stichting en dit bestuur zag in dat het eiland alleen te redden was met rigoureuze maatregelen en ging in overleg met de gemeente, met als uiteindelijk resultaat dat de gemeente de opstallen op het eiland per juli 2019 in bezit heeft gekregen, en daarmee ook de zorg en het beheer van het vogeleiland.

De gemeente is dus eigenaar van het Vogeleiland en nu ook van de opstallen. Bewust is het eigendom en beheer van het eiland en de opstallen onder verantwoordelijkheid van de gemeente gebracht vanwege de maatschappelijke meerwaarde die het eiland heeft voor de stad. Bewust is daarbij ook gezegd dat de gemeente het vogelbeheer niet als haar primaire taak ziet.

Huidige bewoners van het eiland zijn de vogels die op het eiland leven. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt in gekooide vogels, loslopende beheerde vogels en wilde vogels.

De eerste twee soorten worden op dit moment door de Stichting Vogeleiland beheerd. Deze stichting is een belangrijke meedenkende partner. In hun *toekomstvisie Het Vogeleiland 3.0* (december 2019) heeft de stichting een aantal uitgangspunten geformuleerd ten aanzien van (ingeperkt) vogelbeheer. De stichting heeft duidelijk kunnen maken dat zij voor dit beperkte vogelbeheer de eerstkomende vier jaren voldoende financiële middelen hebben, en dat zij actief op zoek gaan naar aanvullende middelen. Mochten na deze vier jaar de financiële middelen toch opdrogen, dan is met de stichting afgesproken dat zij stoppen met vogelbeheer en worden de vogels elders ondergebracht.

Het aantal loslopende vogels blijft beperkt: De stichting vindt de charme van het eiland het feit dat er bijzondere vogels loslopen en van dichtbij te bewonderen zijn. Het aantal moet wel beperkt blijven. Vooral omdat elke vogel een bepaalde hoeveelheid vierkante meters aan territorium nodig heeft, er een mogelijkheid tot verantwoord ophokken moet zijn, maar ook op het oog van hygiëne. Vogels zijn nu eenmaal niet zindelijk en de hoeveelheid vogelpoep in het park wil de stichting zo beperkt mogelijk houden.

De wilde eenden herplaatst de stichting jaarlijks: Omdat er nu dagelijks vogels gevoerd worden, trekt dat ook wilde eenden aan. Om deze populatie beperkt te houden, organiseert de stichting een herplaatsing op basis van een jaarlijks telmoment.

Eieren worden niet meer uitgebroed: De stichting stopt met de kweek van vogels in verband met de kosten, de organisatie en het minder interessant zijn voor publiek om naar een broedende vogel te kijken.

Overstap op louter mannelijke dieren in de volières: Naast dat de mannetjes over het algemeen mooier zijn zal er ook meer rust in de volières ontstaan als de vrouwtjes zijn weggehaald.

Bezoekers

De huidige bezoekers van het eiland zijn op te delen in passanten (van station naar kantoren aan de singel), deelnemers aan het wandelnetwerk, dagjesmensen, hangjongeren, professionals (groen) en bezoekers van georganiseerde bijeenkomsten, klanten van het parkcafé en kleine evenementen.

Evenementen organiseren

De Stichting Vogeleiland organiseert evenementen. Naast vogels en een mooi stuk groen, zijn voor de gewenste levendigheid gezellige evenementen nodig op het vogeleiland. Om het eiland te laten bruisen en aantrekkelijk te laten zijn voor een breed publiek. De stichting heeft hiervoor een evenementencommissie, die haar activiteiten goed wil afstemmen met de uitbater van het paviljoen op het eiland. Deze commissie denkt aan de volgende activiteiten:

- Programmering op zondag (april – september) in het muziekpaviljoen
- Kinderactiviteiten en kinderprogrammering op woensdagen (april – september)
- Pop-up activiteiten (theater, muziek, foodtrucks, films, brocante, beeldende kunsten)
- Samenwerking met Burgerweeshuis, VVV, Bouwkunde, Nering Bögel

Heldere informatievoorziening en educatie

Van belang is dat er goede informatieborden komen, niet alleen voor de bereikbaarheid en de eilandregels van het vogeleiland, maar waarop de geschiedenis van het eiland en het park, en uitleg over de vogels en de bomen en historische waarden wordt gegeven.

Verder worden door de stichting genoemd: organiseren van speurtochten (al dan niet met apps ondersteund), excursies voor basisschoolleerlingen (ervaringsgerichte lessen), kunstgerichte activiteiten (bijvoorbeeld met “augmented reality”) en educatief programma rond bijenlint Deventer en bijenkasten op het eiland i.s.m. de Deventer Imkervereniging.

Inrichting eiland

Bij de inrichting van het eiland kan ook gedacht worden aan bijvoorbeeld nieuwe kunstobjecten, legenda-route over het eiland. Nadenken over paden voor minder validen en veiligheidscamera's. Voor een goede uitbating van het paviljoen is ook het zicht, het aanzicht vanuit het NS-station en andere hoeken van belang.

Het eiland op social media

De stichting heeft een eigen website bedoeld voor meer verdieping en de langere termijn, met koppeling aan Facebook en Instagram. Deze media kunnen goed worden gebruikt voor de inzet en bijdragen van vrijwilligers, donateurs en sponsors. Streven van de stichting is zoveel mogelijk Deventenaren ambassadeur te laten worden van het Vogeleiland. In overleg met een uitbater kan mogelijk ook een combinatie worden gemaakt (horeca-activiteiten, aantrekken bezoekers, openingstijden, arrangementsmogelijkheden etc.).

Stadswandelingen, fiets- en wandelroutes

Door met partners als de VVV samen te werken, kunnen deelnemers aan wandelingen en fietstochten naar het eiland worden getrokken.

2.5 De leefbaarheid en veiligheid

Veiligheidsbeleving

In absolute zin is geconstateerd dat er relatief weinig sprake is van onveiligheid op het Vogeleiland. De veiligheidsbeleving is echter wel in het geding als gevolg van een omgeving met achterstallig onderhoud en vernieling (zoals recent de vogelkooien en brandstichting in afvalcontainers) in combinatie met de aanwezigheid van verwarde personen en hangjongeren/-groepen.

De aanwezige sobere, enigszins verwilderde beplanting die deels door elkaar heen is gegroeid en waar in de loop der tijd 'spontaan' ongewenste beplanting bij is gekomen zorgt mede voor een rommelig en verwaarloosd beeld. Als gevolg van een verminderde veiligheidsbeleving is de recreatieve functie van het eiland erg verminderd.

De ervaren overlast richt zich o.a. op de sporen van aanwezigheid van (vooral nachtelijke) bezoekers in de vorm van afval, dat duidt op alcohol- en drugsgebruik. Ook sporen van vernieling (recent het gaas van de vogelkooien) zijn duidelijk aanwezig. Ook het dierenwelzijn staat onder druk door incidenten met een aantal dieren in het afgelopen jaar. Door aanwezigheid van verwarde (agressieve) personen wordt de veiligheidsbeleving (ook van de vrijwilligers van de stichting) negatief beïnvloed.

Toezicht en beveiliging

Een deel van de overlast rondom het Vogeleiland staat niet op zichzelf en is terug te voeren op een bredere binnenstadsproblematiek. Bij diverse locaties zullen vaker dan gemiddeld aandacht vragen door overlast omdat zij als communicerende vaten kunnen werken indien ergens maatregelen genomen worden (waterbedeffect). Toezicht heeft de surveillance geïntensiveerd voor deze specifieke, kwetsbare locaties. De kern van de oplossing is dat het beheer van het eiland op orde is en voldoende surveillance door politie en toezicht. In de raad van 24 april 2019 is aangegeven dat er financieel in 2020 rekening is gehouden met twee afsluitbare hekken op de toegangsbruggen. Een motie om de hekken versneld te plaatsen is op 22 mei 2019 verworpen.

Uitstraling eiland.

Het beeld dringt zich op van een eiland waar het onderhoud beter kan. De inrichting van het eiland is qua ontwerp al onoverzichtelijk (bochten, heuveltjes), wat bijdraagt aan het recreatieve, romantische karakter maar tegelijk naar de normen voor sociale veiligheid contraproductief is. De aanwezigheid van ongewenste bezoekers is zichtbaar aan de rommel die achtergelaten wordt en de vernielingen. De combinatie van uitstraling en de sporen van vandalisme versterken het gevoel van een sociaal onveilige omgeving en leiden tot verdere verloedering.

De uitstraling van de opstallen kan aanzienlijk verbeterd worden en ook de verlichting kan wel beter.

Het Vogeleiland in de winter van 1906 met op de achtergrond wederom het koepeltje. Goed zichtbaar is het hoogteverschil op het eiland.

Structuurdragers

3.1 Cultuurhistorische waarden

Op basis van een recent uitgevoerde quickscan cultuurhistorie moet met de volgende zaken rekening worden gehouden bij de vernieuwing van het eiland en de opstallen.

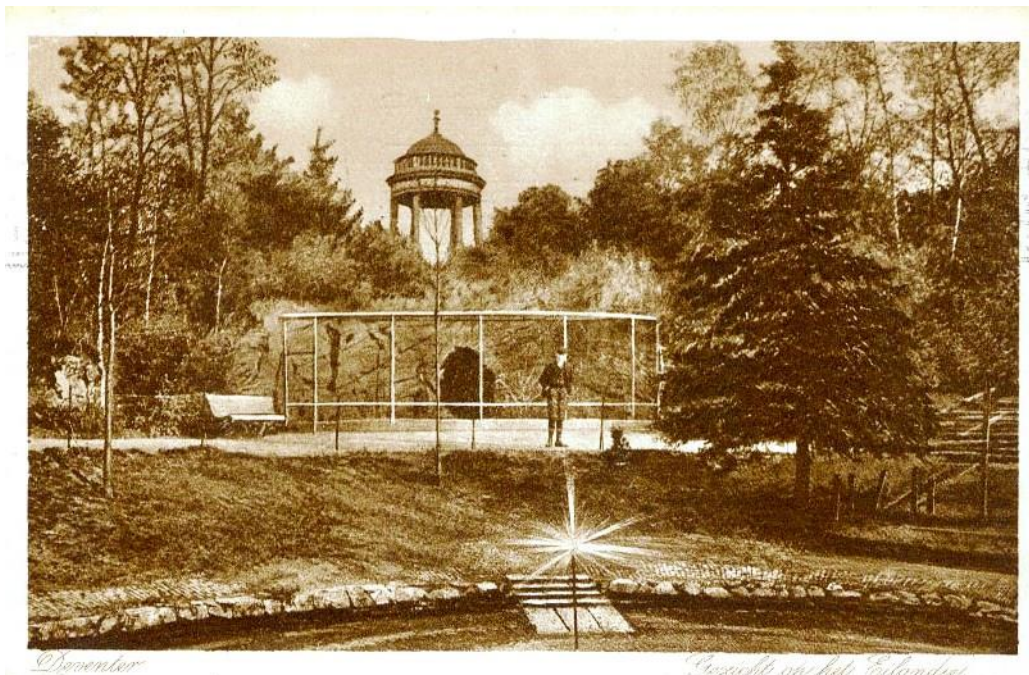
Architectuurhistorische waarden

De aanwezige bebouwing op het Vogeleiland herbergt uit zichzelf geen architectuurhistorische waarde. Het horecapaviljoen en de vogelkooien dateren van de renovatie uit 1992. Van de oorspronkelijke koepel is niets meer overgebleven. De mozaïekbankjes, inrichting, voliëre en horecapaviljoen herbergen geen cultuurhistorische waarde en zijn tijdens de renovatie van het eiland in 1992 gemoderniseerd. Daarmee wijkt de bebouwing af van de inrichtingsstijl van de andere delen van het Rijsterborgherpark.

Stedenbouwkundige / landschappelijke waarden

Landschap

- Het Rijsterborgherpark is een vrijwel perfect voorbeeld van een aanleg in de late Engelse landschapsstijl, die een reactie vormt op de formele classicistische aanleg van parken en tuinen. In de late landschapsstijl worden grote open weiden en vijvers toegepast, met een afwisseling tussen licht en donker en open en gesloten. Door de beplanting in de vorm van coulissen aan te brengen ontstaan variatie, doorkijkjes en een versterkte dieptewerking. Springer werkte met vloeiende lijnen, hoogteverschillen en lichte glooiingen in combinatie met de schaduwwerking van bomen. Opvallend is dat het Vogeleiland significant hoger ligt dan andere delen van het park.
- Het Vogeleiland heeft karakteristieke hoogteverschillen omdat voor de aanleg afgegraven zand is gebruikt uit de voormalige buitengracht.
- De zichtlijnen op het hoogste punt van het Vogeleiland richting de Singel is historisch waardevol omdat deze een kijkvenster biedt op de locatie van de vroegere koepel.

Stedenbouw

- Het Rijsterborgherpark is gemaakt op een deel van de vesting van de stad. In de hoofdstructuur van het park herkennen we nog de vorm en opbouw van de Singel en ravelijnen.
- De structuur van de drie ravelijnen is nog herkenbaar in het park. De eerste ravelijn is het minst herkenbaar omdat dit gebied is verkaveld tot villapark. De tweede ravelijn is getransformeerd tot hoge bult in het park. De derde ravelijn is nog steeds een eiland, te weten het Vogeleiland

Algemeen cultuurhistorische waarden

Het Vogeleiland is één van de belangrijkste pijlers van het Rijsterborgherpark vanwege

1. haar verhoogde ligging op één van de drie hoornwerken van de voormalige vesting Deventer;
2. De rol als dierenbiotoop die het eiland innam binnen de filosofie van het park. Rond 1900 stond er al een duiventil en volièrres met exotische vogels;
3. De kenmerken van de Engelse late landschapsstijl die het Rijsterborgherpark als geheel omvat en die terugkomen in de structuur van het Vogeleiland;

3.2 Groen en water

Algemeen: het aan te leggen groen dient te voldoen aan het Programma van Eisen Openbare Ruimte Gemeente Deventer. Wel dient gelet te worden op de bijzonderheid van beplanting om het eiland de uitstraling te geven van "een parel in Deventer". Op het eiland komen een aantal bijzondere en/of erg oude bomen voor, deze moeten ingepast worden en daar waar mogelijk het assortiment aangevuld worden. Eén Acer negundo is in slechtere staat, hiervoor dient alvast een nieuwe aangeplant te worden.

Vanuit de **Brimmsubsidie** wordt daarop aangevuld:

- als blikvanger in het park is een afwisseling van diverse bloeiende heesters wenselijk; nu bestaan veel heesters uit opslag uit de boomlaag.
- Binnenzijde grondlichaam beplanting vervangen door nieuwe aanplant soorten aanplanten met bloei-waarde
- De randen langs de paden die tevens de opsluiting vormen van de doorsneden heuvels bestaan uit blokken 'sintelstenen'. Tussen de blokken zijn voor het effect plantgaten voor varens en (sier)heesters gelaten.
- Aandachtspunten: verspreid wijken delen onder de gronddruk; door verzakking zijn delen los komen te staan; door het uitgroeien van de bomen(bewust volgens de aanleg of spontaan uit opslag), ontstaat druk op de wanden.

Ten aanzien van het onderhoud kantopsluiting:

- losse delen af te nemen, te zware boomvormers of wortels te verwijderen, achtergelegen grondbed in orde maken, blokken opnieuw stellen eventueel in een kalkspecie

De fontein in de vijver: de bestaande fontein functioneert op dit moment niet. Deze zal hersteld moeten worden, mede in verband met de functie ten behoeve van de open verbinding met de stadgracht.

De oevers hebben een slecht onderhouden beschoeiing van hout. Bij het vervangen van deze beschoeiing dient rekening te worden gehouden met de uitstraling van het Vogeleiland en dient deze afgestemd te worden met het Rijsterborgherpark.

3.3 Ecologie

Op basis van een recent uitgevoerde quickscan natuurtoets moet met de volgende zaken rekening worden gehouden bij de vernieuwing van het eiland en de opstallen.

Soortbescherming

Op het eiland komen groeiplaatsen van vingerhelmbloem voor. Deze soort is in de gemeente Deventer beschermd. De groeiplaatsen mogen niet worden verstoord, vergraven of verwijderd. Negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen worden voorkomen door voorafgaand aan, en in de nabijheid van de werkzaamheden, groeiplaatsen af te schermen met bouwhekken of lint. Aangezien de soort een voorjaarsbloeier is en eind mei/begin juni bovengronds afsterft, is het zaak om de groeiplaatsen in maart-begin mei te inventariseren.

Op het eiland zijn mogelijk vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. In acht bomen zijn potentiële holtes en/of scheuren aanwezig. Daarnaast kan er in de spouwmuur van het paviljoen een vaste verblijfplaats van vleermuizen aanwezig zijn. Vernieuwing leidt niet tot schade aan onmisbaar foerageergebied of vliegroutes van vleermuizen. Geadviseerd wordt om een aanvullend vleermuisonderzoek uit te voeren om vast te stellen of er in het gebied daadwerkelijk vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn.

Soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn en vaste verblijfplaatsen van overige nationaal beschermde zoogdieren zonder provinciale vrijstelling zijn niet op het eiland aanwezig. Wel kunnen vaste verblijfplaatsen van enkele algemene, nationaal beschermde zoogdiersoorten voorkomen, waarvoor in Overijssel bij ruimtelijke ingrepen een provinciale vrijstelling geldt.

Op het eiland zijn jaarrond beschermde nesten van boomklever, boomkruiper, glanskop en grote bonte specht aangetroffen. Deze soorten zijn in Overijssel ontheffing plichtig indien er door de geplande werkzaamheden leefgebied verdwijnt en onvoldoende leefgebied in de directe omgeving aanwezig is. Dit is niet aan de orde. Op het eiland komen tevens algemene soorten broedvogels voor. Werkzaamheden die broedbiotopen van alle aanwezige vogels wezenlijk verstoren of beschadigen moet altijd worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten in de periode voor half maart en na eind juli of door het eiland te controleren op broedende vogels en nesten binnen de invloedssfeer van de plannen.

Gebiedsbescherming

Het eiland ligt niet binnen Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Rijntakken op een afstand van hemelsbreed 700 meter. Vanwege de afstand tot de Rijntakken en de tussenliggende infrastructuur en bebouwing, zijn gevolgen voor het Natura 2000-gebied uitgesloten, met uitzondering van stikstofdepositie. Geadviseerd wordt om te bepalen of er al dan niet sprake is van stikstofdepositie in de renovatiefase en de nieuwe gebruik fase.

3.4 Randvoorwaarden infrastructuur

De huidige padenstructuur is de basis voor de infrastructuur op het eiland. De ontsluiting via de bruggen wordt met elkaar verbonden door een pad van asfalt.

De kwaliteit van de andere half-verharde paden, de terrassen en de trappartijen moeten voldoen aan de eisen vanuit het Programma van Eisen Openbare Ruimte Deventer. Aandachtspunt is daarbij toegankelijkheid. Voor een eventuele derde brug geldt dat dit een voetgangersbrug dient te zijn die het Vogeleiland verbindt met de rest van het Rijsterborgherpark.

Ambitie

Inleiding

De ambitie van de gemeente is om van het Vogeleiland weer de “groene parel” te maken, die het in het verleden ook is geweest. Waar veel Deventernaren goede (jeugd-) herinneringen aan hebben. Waar je naar toegaat om te genieten van de vegetatie op het eiland, waar je (sportief en cultureel) vermaak hebt, waar je iets kunt consumeren (ontbijt, lunch, restaurant, café).

De ruimtelijke opgave voor het Vogeleiland kan gedefinieerd worden als:

Een integraal groenontwerp dat recht doet aan de structuur & bijzondere karakteristieken van het oorspronkelijke ontwerp van Springer in lijn met het herstelplan van Michael van Gessel. Een plan dat ruimte laat aan eigentijdse vormen van gebruik van het vogeleiland om het van betekenis te laten zijn voor de huidige en toekomstige inwoners en bezoekers van Deventer.

Om deze ambitie invulling te geven worden op een viertal gebieden wensbeelden geschetst, die in dit Vernieuwingsplan vertaald worden naar een integraal vernieuwingsbeelden een concreet uitvoeringsplan in de volgende hoofdstukken.

4.1 Wensbeeld Groene Eiland:

Harmonie van historie en ecologie in de openbare ruimte

1. Om het park meer deel laten worden van het stedelijke leven, moet de kwaliteit van de verbindingen/entrees verbeteren; Vanaf station zijde kom je het park niet goed tegen/toont het park zich niet optimaal; de route naar het Vogeleiland ligt wat verborgen. Verder staat in het plan van Michael van Gessel een ontsluiting via een (niet aangelegde) derde brug. Een derde brug kan zorgen dat het eiland rechtstreeks verbonden wordt met het Rijsterborgherpark, en onderdeel kan zijn van een wandelroute ten behoeve van de *Stadscampus*.

2. In de lijn van de Engelse landsstijl is het van belang dat de hoogteverschillen op het Vogeleiland benadrukt worden door middel van beplanting; Bij de hoogteverschillen moet ook gedacht worden aan de toegankelijkheid voor minder validen. De plantinrichting en de historische betekenis van het Vogeleiland als biotoop moeten met elkaar gecombineerd worden. Dit sluit aan bij het Omgevingswet-proof denken waar de gemeente zich voor gesteld ziet.
3. Het prominente kijkvenster op de locatie van de inmiddels verdwenen koepel (op het hoogste punt) zou terug moeten komen in het nieuwe ontwerp van het eiland en de aan te planten begroeiing;
4. In de loop van de tijd is de soortenrijkdom van bomen, heesters en beplanting verloren gegaan. Springer was niet alleen toonaangevend landschapsarchitect, maar ook een uiterst kundig/gerespecteerd dendroloog. Hij paste veel exoten toe in het Rijsterborgherpark. Het wandelpark kende dan ook een grote rijkdom aan bijzondere boom- en heestersoorten. Interessant is hoe zich dit verhoudt met de meer natuurlijke of ecologische wensen van deze tijd. Het park is een belangrijk onderdeel van de huidige groenstructuur van de Binnenstad. Op welke manier vinden we evenwicht in het respecteren van de oorspronkelijke, cultureelrijke lijn en kwaliteit van het ontwerp van Springer in combinatie met de meer natuurlijke en ecologische betekenis van beplanting in het park. Bij de herinrichting van het Vogeleiland -als meest cultureelrijke onderdeel van

het hele landschapspark- moet gezocht worden naar een balans tussen de aanplant van exoten en inheemse beplanting met ecologische meerwaarde.

5. De (verharde en half-verharde) paden op het eiland hebben een elegant verloop (belangrijk in een park in landschapstijl); Bij de vernieuwing vormt het vernieuwen van de huidige padenstructuur van het eiland een zoektocht tussen de ontwerpen van Springer en Van Gessel.
6. Uitzichtpunten vanaf voormalige ravelijnen:
 - Aan weerszijden zicht op de Singelgracht
 - Ver en dramatisch zicht op de binnenstad (= romantisch gegeven: bezoekers van het park zijn even uit de stad maar worden onverwacht een terugblik gegund op de stad)
7. Zicht vanaf de Singel op de locatie van de inmiddels verdwenen koepel behouden
8. Oevers (beschoeiing) van de 'meanderende rivier' strak laten. Eventueel meer natuurlijk begroeide oevers (bv. met kraag van water- en oeverplanten) rondom aftakking vogeleiland.

Zicht op de loopbruggen op het Vogeleiland anno 1921.

4.2 Wensbeeld Opstallen: *Samenhang, duurzaam, functie en identiteit*

1. De bestaande bebouwing herbergt uit zichzelf geen cultuurhistorische waarde. Op het hoogste punt van het eiland stond oorspronkelijk een koepel in neoclassicistische stijl. Bij eventuele nieuwe bebouwing kan aansluiting gezocht worden bij deze typologie;
2. De meubilair-inrichting zou aan moeten sluiten bij de karakteristieke stijl van het Rijsterborgherpark als geheel;
3. Bruggen, banken, koepels en rotspartijen kunnen 'sieraden' in een park te zijn. Bruggen zijn in parken in landschapstijl de blikvangers in de doorzichten en dienen een grote architectonische kwaliteit te hebben passend bij een klassiek park. De Drakenbrug even verderop in het Rijsterborgherpark heeft dat. De bestaande bruggen naar en op het Vogeleiland hebben dat overduidelijk niet. Eventueel nieuwe bruggen en te renoveren bruggen zouden architectonische waarde moeten hebben passend bij het park in landschapstijl. Dit zou inhoud kunnen krijgen door het aanbrengen van nieuwe balustrades op de bestaande bruggen. Dat hoeft niet te betekenen dat deze nieuwe brug(gen)/nieuwe balustrades replica's moeten zijn. Ze kunnen ook eigentijds vormgegeven zijn.
4. De beeldkwaliteit van de opstallen op het vogeleiland kunnen een verbeteringslag gebruiken: zoals de uniformering van de kleurstelling van de opstallen, en een alternatief voor het (minder fraai ogende) kioskgebouwtje dat ook nog eens pontificaal in zicht (mis)staat. Maar ook de niet passende uitstraling van de "kippenschuur" vraagt om andere (groene) inrichting op die plek en dus sloop van de schuur. Het aanzicht en zichtbaarheid van het paviljoen (gekeken vanuit het hart van het vogeleiland) is minder fraai, en zou aan die zijde een verbeteringslag kunnen gebruiken.

5. Het Vogeleiland mist de romantische dramatiek die je er mag verwachten. Rotspartijen, de vormgeving van volièrès, bruggen, meubilair, opstallen en het paviljoen zijn elementen die sfeer ondersteunend kunnen zijn. In de huidige situatie wordt de gewenste romantisch dramatische sfeer door goed bedoelde toevoegingen in de afgelopen jaren juist afgezwakt.

4.3 Wensbeeld Bewoners en Bezoekers: Natuurlijk, aantrekkelijk, recreatief, educatief, sportief en cultureel

Bewoners

1. Het Vogeleiland is een aantrekkelijke plaats voor wilde vogels. Hoe kunnen we deze 'vrije vogels' behouden en hiermee een mooi, informatief en educatief programma maken voor bezoekers en vogelaars.
2. Hoe kunnen we biodiversiteit stimuleren op het eiland? Ook interessant kan zijn: vlindertuin/dorpjes (met kraamkamers), eetbare stad stimuleren (fruitbomen, struiken, kruiden etc.) of stadsmormels (vleermuizen etc.).
3. Hoe kunnen we experimenteren met flora en fauna waardoor het Vogeleiland een interessante broedplaats wordt voor technologische en ecologische innovaties? Inzet van bijvoorbeeld Q-codes bij de uitleg van boom- en beplantingssoorten.
4. Het voortzetten van (ingeperkt) vogelbeheer is gewenst op het eiland (met een duiventil en volièrès met exotische vogels, zoals die er rond 1900 ook al stonden). Het herbergen van gekooide en vrije vogels op het Vogeleiland is van meerwaarde voor de aantrekkingskracht van het eiland. De gekooide vogels houden als publiektrekker goede (jeugd)herinneringen levendig van veel Deventenaren. Door het vergroten van de aantrekkingskracht voor 'vrije vogels' kunnen deze vogels een grotere natuurlijke diversiteit geven. Dit door o.a. (besdragende) beplanting toepassen (om te schuilen, foerageren en als voedsel), nestkasten ophangen, 's nachts het eiland afsluiten voor publiek om een rustige nachtplak te waarborgen. Door loslopende vogels te beperken (tot bijvoorbeeld behoud van de pauwen) is de vervuiling door vogelpoep beter beheersbaar en werkt dat niet verstorend op ander gebruik van het eiland.

Bezoekers

1. Bezoekers van het wandelpark moesten de illusie hebben ver van de stad, in een idyllisch landschap, te verkeren. De oorzaak van de oorspronkelijk dichte beplanting langs randen. In deze tijd zijn plekken die worden afgesloten van het stedelijk leven al snel sociaal onveilig en werken ongewenste activiteiten in de hand. Daarom bezoekers meer overzicht krijgen over het geheel o.a. door van buiten meer zicht te maken op het park en het eiland; maar daarbij niet ingrijpen in monumentale boombeplanting, maar vooral in de hoeveelheid heesterbeplanting.
2. Het eiland moet interessant worden voor vele doelgroepen. Ouders die met hun kinderen op zondagmiddag naar verpozing zoeken, educatieve activiteiten voor kinderen op de woensdagmiddagen, de werkenden uit de omgeving die hun lunchtijd nemen op het eiland of in het paviljoen, bezoekers van de binnenstad, die op hun heenreis of hun terugreis dichtbij het station nog even kunnen uitrusten, de cultuur- of muziek- of dansminnende inwoners die naar kleinschalige optredens/evenementen worden gelokt. De sportende en joggende mens. Een greep uit mogelijke doelgroepen.
3. Bezoekers die op het eiland een ontbijt, een lunch of een aangeklede borrel willen genieten op een gezellig terras of lekker met een picknick-mand op een kleedje in het gras. Bij een gezellige en professionele horeca-uitbater.
4. Bezoekers die komen voor het ervaren van de geschiedenis van het eiland, en het Rijsterborherpark. Door diverse informatiemiddelen kan de historie gaan leven, waarbij de historie en ecologie verweven kunnen worden.

4.4 Wensbeeld Leefbaarheid en Veiligheid: een eiland voor iedereen

Veiligheidsbeleving

Bezoekers en medewerkers ervaren een gevoel van voldoende veiligheid. Er vindt gerichte communicatie plaats om dit beeld te versterken.

De verwachting is dat als de bedrijvigheid op het Vogeleiland toeneemt. De sociale cohesie zal stijgen en er minder blauw dan wel toezichthouders aanwezig hoeven te zijn, omdat het Vogeleiland minder aantrekkelijk is voor ongenode gasten en de veiligheidsbeleving van bezoekers zal stijgen.

Toezicht en beveiliging

Team Toezicht controleert op basis van zero tolerance en ziet toe op handhaving van overlast door bijvoorbeeld hangjongeren en verwarde personen;

Het Vogeleiland is bovendien een vuurwerkvrije zone

Een op te stellen veiligheidsplan Vogeleiland (in overleg met uitbater en stichting) wordt uitgevoerd en nageleefd. Cameratoezicht is daar mogelijk onderdeel van.

Afsluiting in de avonduren door hekwerken te plaatsen op de bruggen. Hiermee wordt ook voldaan aan de motie van de gemeenteraad. Vaste avondafsluiting bij zonsondergang, tenzij de uitbater nog avondopening heeft. Het fietsen op het eiland moet gereguleerd te worden, door geen officiële fietsenstallingen midden op het eiland.

Uitstraling eiland

De verlichting op het eiland moet vernieuwd worden. Het uitgevoerde snoeiwerk en vernieuwing van het groen geven vooral zicht en ruimte. Kindvriendelijke activiteiten (woensdagmiddagen en zondagen) die bijdragen aan een positieve ervaring op het eiland. Het eiland als plek om te sporten en te ontmoeten.

Buitenschool

Het Groenbedrijf (HGB) wil graag een Buitenschool vestigen op het Vogeleiland.

In de Buitenschool kunnen medewerkers zich richten op onderzoeken, testen, opleiden en ontwikkelen, trainen, oriënteren en activeren en/of re-integreren van mensen in de buitenruimte.

Het Vogeleiland biedt een overzichtelijke en beschutte werkomgeving waar mensen van verschillende niveaus aan de slag kunnen in de buitenruimte. Dat varieert van vaktechnische vaardigheden opdoen tot wennen aan werkritme en basis werknemersvaardigheden ontwikkelen.

HGB zorgt voor de organisatie en personele bezetting van de Buitenschool

Het vogeleiland rond 1900 met op de achtergrond de inmiddels verdwenen muziekkoepeel.

Vernieuwingsvisie

Inleiding

Op basis van de verschillende wensbeelden kan een totaalbeeld worden geschetst, die we de vernieuwingsvisie noemen, die we hierna vertalen in een concreet uitvoeringsplan. Bij dit uitvoeringsplan is uitdrukkelijk rekening gehouden met beschikbare budgetten en eventuele wensbudgetten, omdat niet alle vernieuwingsvoorstellen financieel gedekt zijn.

5.1 Vernieuwingsbeeld

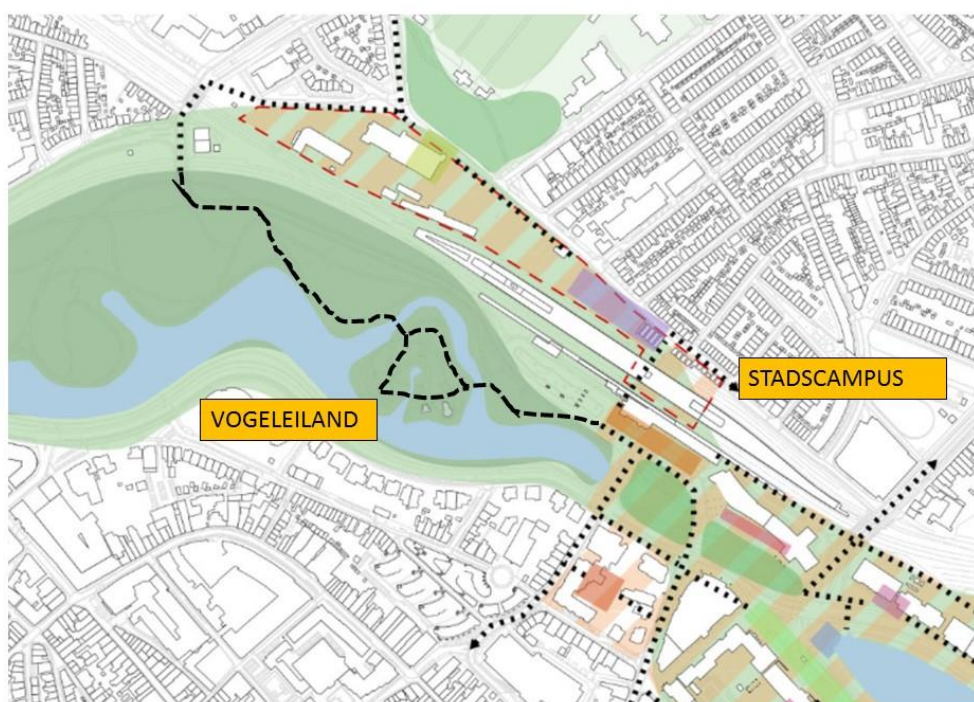
Beschrijving missie en visie

Missie: Naar een eigentijds Vogeleiland dat past in het monumentale karakter van het park en dat van betekenis is voor de huidige en toekomstige inwoners en bezoekers van Deventer.

Om deze missie te bereiken wordt ingezet op het verbeteren van de beeldkwaliteit van het eiland door ingrepen te doen in zowel de inrichting van de groene buitenruimte, de opstallen op het eiland als de veiligheid op het eiland.

Om aansluiting te vinden met de Stadscampus en het Rijsterborgherpark (zie onderstaande tekening) zou het mooi zijn om een (derde) brugverbinding tussen het eiland en de rest van het park te maken. Dan moet daar nog wel financiële dekking voor gevonden worden.

Door regulier professioneel onderhoud (door het Deventer Groenbedrijf) en een toegespitst beheer kan dan het Vogeleiland aantrekkelijk worden voor verblijf en door meer openheid en uitdunning van het bosplantsoen wordt het eiland lichter en meer uitnodigend.

Ontwerpprincipe Vernieuwingsbeeld

Het vernieuwde Vogeleiland sluit aan bij de rest van het monumentale Rijsterborgherprk door de open structuur naar de singelzijde zoals ontwerper Michael van Gessel deze rond de eeuwwisseling heeft gemaakt. Voor de sociale veiligheid en om het zicht op het eiland aan singelzijde te vergroten. Bij deze open structuur wordt ook naar het oorspronkelijke Springer-ontwerp gekeken (besloten binnenwereld). Dit in de zin dat het geheel open kijkvenster naar de singel enigszins wordt verdicht met groen (in de vorm van gras, vaste planten en (meerstammige) heesters. Dit geeft het volgende schetsmatige vernieuwingsbeeld van het eiland:

Als we de schetsmatige tekening verder uitwerken krijgen we de tekening van het totale vernieuwingsbeeld. Duidelijk daarin is te zien de opening naar de singelzijde, de duidelijke padenroutes (deels asfalt), en de voorgestelde derde brug als verbinding met de rest van het Rijsterborgherpark.

Realisatie

Inleiding

Op basis van de wensbeelden en het vernieuwingsbeeld wordt een uitvoeringsplan beschreven en in planning gezet, zodat deze in het najaar 2020 (en verder) uitgevoerd kan worden. Het uitvoeringsplan bevat de vernieuwingsingrepen, die passen bij het reeds door de raad toegekende budget. In de vertrouwelijke *financiële bijlage* bij dit vernieuwingsplan zijn deze ingrepen op een rijtje gezet. Ambities uit dit vernieuwingsplan die daarbuiten vallen zijn in het hoofdstuk Planning (hierna) in een (wens)lijst gezet.

6.1 Uitvoeringsprogramma

Het uitvoeringsplan richt zicht op de verschillende aspecten van uitvoering van het gewenste vernieuwingsbeeld.

Renovatieplan Groene Eiland:

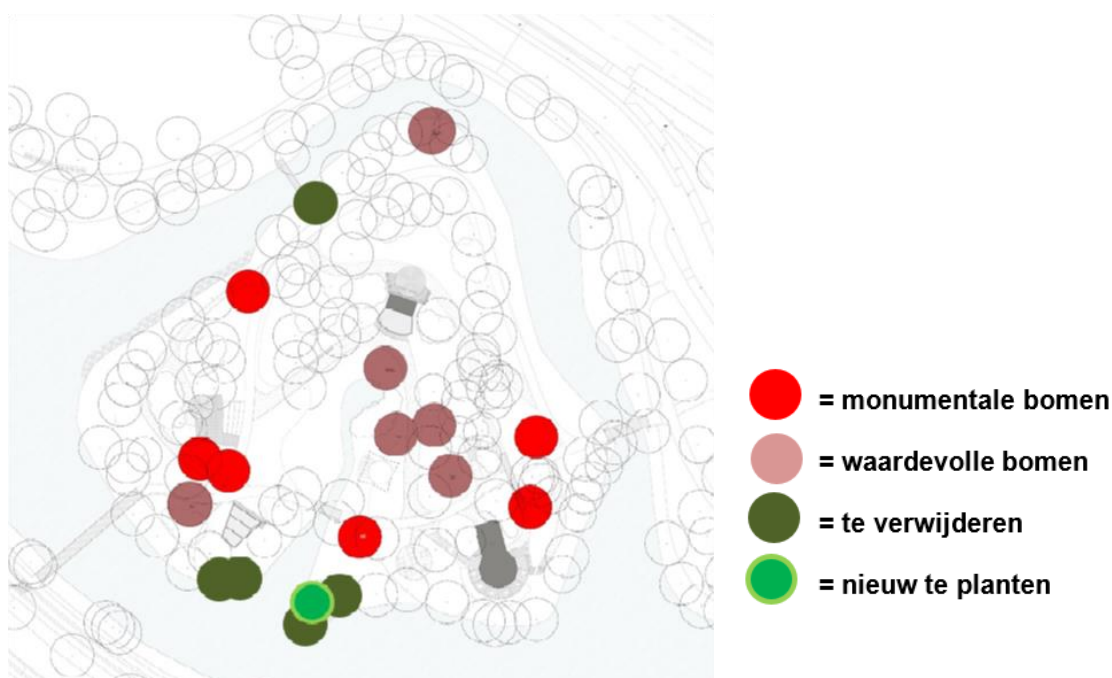
Op basis van een op te stellen *beplantingsplan* voor zowel vaste planten als heesters door een gerenommeerd ontwerpster (Jacqueline van der Kloet) zullen de verschillende plantvakken worden vernieuwd.

Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen **Cultuur** en **Natuur**:

1. Cultureel binnen wereld: gazon en vaste planten met sierwaarden, aangevuld met enkele sierheesters en exotische bomen
2. Overgangszone: stinsen en bijgoed gecombineerd met inheemse heesters
3. Natuurlijke zone: inheemse heesters met hier en daar onder beplanting/stinsen

- Bomen;

Evenwicht in leeftijdsopbouw herstellen door eenmalig (gedeeltelijk) verwijderen van ongewenste opslag van bomen en het snoeien van de bestaande opstand. In overleg met en door sponsoring van de **bomenstichting** worden een aantal bomen toegevoegd. De locatie van deze nieuwe bomen moet worden afgestemd met het beplantingsplan van Jacqueline van der Kloet.

- Sierheesters:
Na het onderhoud aan de bomen verwijderen van de Japanse Duizendknoop en overige ongewenste begroeiingen. Vervolgens groepsgewijs (bloeiende) sierheesters planten en een wintergroen skelet aanplanten. Slechte en te hoge Rhododendrons terug snoeien of vervangen.

- Verrijkt plantsoen, halfheesters en bodembedekkers:
Daar waar nodig bestaande plantsoen/halfheesters en bodembedekkers terug snoeien. Daar waar monoculturen zijn ontstaan van Hedera en Symphoricarpos deze verwijderen tot enkele plakken. Nieuwe (soorten)bloeiende plantsoen/halfheesters en bodembedekkers terugplanten zodat er een verzorgd geheel ontstaat. Dit evt. aangevuld met stinzenplanten. Met assortimentskeuze rekening houdend met enerzijds ecologische aspecten/inheems en anderzijds het toepassen van exoten. Hiervoor wordt een beplantingsplan opgesteld.

Referentiebeelden van Jacqueline van der Kloet

- Vaste planten

Daar waar nodig bestaande plantsoen/halfheesters en bodembedekkers omvormen naar vaste planten. Aandachtspunt hierbij is noodzakelijke ingrijpende grondwerk (i.r.t. bestaande bomen) en het toepassen van een robuust assortiment dat zich bewezen heeft voor toepassing in de openbare ruimte. Hiervoor wordt tevens een beplantingsplan opgesteld.

- Gras.

Is bij de reeds uitgevoerde recente onderhoudsbeurt geverticuteerd en zal daar waar nodig bijgezaaid en uitgebreid worden. Pad in het midden van het grasveld wordt weggehaald.

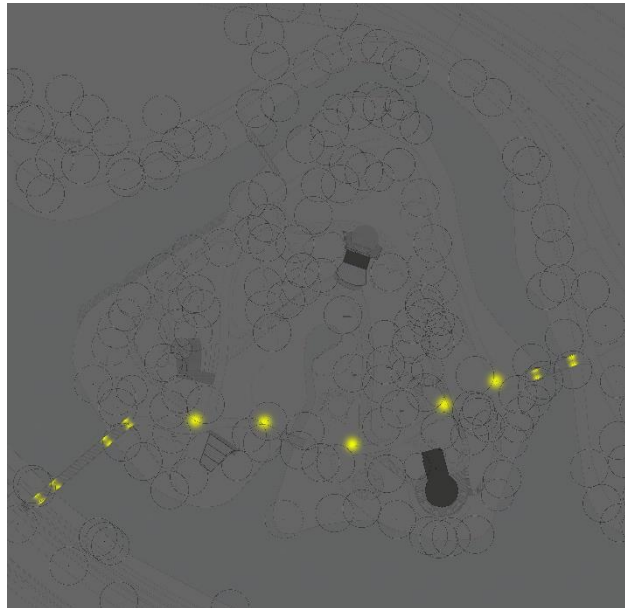
- Oevers;
Er wordt een natuurvriendelijke oever aangelegd aan een deel van de westkant van het eiland (in geel op onderstaande tekening). Aan de gracht/singelkant en aan de station zijde wordt de beschoeiing daar waar nodig vernieuwd. De roze gekleurde vlekken geven de groeiplaats van de beschermde vingerhelmbloem aan. Links op de tekening (rood stipje) is een mogelijke plek om op termijn een IJsvogelwand te realiseren.

- Paden/Routes:
Voor een goede bereikbaarheid (o.a. voor rolstoelgebruikers) en een verzorgde uitstraling is het nodig om op de paden deels in asfalt uit te voeren (hoofdroutes) en deels een nieuwe laag halfverharding aan te brengen en de paden opnieuw onder profiel te brengen. Daarnaast is het nodig de afrastering te herstellen/op te knappen om de grens aan te geven tussen pad en begroeiing. Zolang er geen derde brug (wenslijst) wordt gerealiseerd wordt het bestaande asfaltpad niet uitgebreid op het eiland.

- Verlichting;
Huidige verlichting vervangen volgens het opgestelde verlichtingsplan

Referentiebeeld lamp

Renovatieplan Opstallen

- **Algemeen: Kleurstelling opstallen**
Het is gewenst om eenheid in kleurstelling aan te brengen in de opstallen op het Vogeleiland. In overleg met de adviseur Erfgoed zijn daarom het paviljoen, de vogelkooien en de bruggen familie van elkaar geworden. Voor kozijnen van het paviljoen betekent dat een beige kleur en voor de muren en deuren een groentint is aangebracht.

Referentiebeeld kleurstelling

- **Paviljoen;**

Omdat de staat van onderhoud bepaald moest worden, zijn een drietal inspecties uitgevoerd, namelijk een algemene conditiebepaling (conform de Kadernota Vastgoed), een onderzoek naar de elektrotechnische installatie en een asbestinventarisatie. Er zijn geen asbesthoudende materialen aangetroffen. De afwijkingen naar aanleiding van het elektrotechnisch onderzoek zijn inmiddels verholpen, zodat de installatie veilig is voor gebruik.

Om het paviljoen weer veilig en bruikbaar te maken is in de eerste helft van 2020 onderhoud uitgevoerd, waarbij ook de constructie van het terras en de vlonderdelen geheel zijn vervangen, vanwege de uitbreiding in het verleden was lokale reparatie en vervanging niet mogelijk.

Het onderhoud, dat eind juni 2020 is opgeleverd, betrof daarom de volgende elementen:

- Schilderwerk buitenkozijnen/houten gevel bekleding
- Buiten Zonwering, uitvalschermen
- Vluchtweg- en noodverlichting
- Sanitair Fontijn bak
- Houten constructie en vlonderplanken terras
- Loodslabben/loodvervanger plat dak
- Terrasrand uit rondhout
- Trap naar het terras

- **Kiosk/Keuken**

De Kiosk annex kantine en keuken past qua locatie en uitstraling niet in de gewenste vernieuwing van het Vogeleiland. Voorgesteld wordt dan ook om de functies in deze opstal op termijn terug te laten komen in een beperkte aanbouw aan de achterzijde van het Paviljoen, als daartoe de middelen beschikbaar zijn (wenslijst). Zodra een degelijke aanbouw gerealiseerd is, kan de kiosk als gebouw worden afgebroken. Ook de stichting Vogeleiland juicht dit toe.

- **Kippenschuur**

De houten kippenschuur, die nu vooral wordt gebruikt voor het ophokken van kippen, past niet in een vernieuwd Vogeleiland. Daarmee is de stichting Vogeleiland het ook eens. De kippenschuur wordt dan ook gesloopt om de locatie te betrekken bij de inrichting van de groene buitenruimte van het Vogeleiland. Voor materiaal dat opgeslagen ligt in de kippenschuur is beperkt ruimte nodig in de vorm van een kleine opslagruimte.

- **Bruggen**

De brug nabij de huidige kiosk (onderdeel van de doorgaande route) is op termijn aan vervanging toe en vanuit beheerogpunt wordt het dek vervangen op korte termijn. Op termijn wordt de brug vervangen door een nieuwe brug met leuning in de stijl van het Vogeleiland (wenslijst). De kleine brugoversteek ter hoogte van de muziekkoepeel wordt verwijderd, zodat de waterpartij weer beter als lijn zichtbaar wordt. De brug naar het station en de hoge brug naar het paviljoen krijgen bij vervanging nieuwe leuning in de stijl van het Vogeleiland, als daar middelen voor zijn (wenslijst)

Belangrijk voor de loop- en wandelroutes in het gebied van de Stadscampus en het Rijsterborgherpark is de aanleg van een *derde verbindende langzaamverkeersbrug* aan de westzijde van het eiland (zoals ook ooit bedoeld is door Springer). Voor deze brug moet nadere financiering worden gevonden en is daarom opgenomen in de wenslijst.

Referentiebeeld toekomstige brug(leuning) van Gessel (referentie: Twickelo)

- **Pauwverblijf**

Het pauwverblijf is door zijn waaierachtige voorkant minder doorzichtig. Voorgesteld wordt om de kooi transparanter te maken door de waaier te demonteren en het gaaswerk en schilderwerk te herstellen/vernieuwen.

- **Vogelei**

Voorgesteld wordt het ei te herstellen/vernieuwen wat betreft het gaaswerk en het schilderwerk.

- **Grot**

De grot hoort bij de monumentale status van het Rijsterborgherpark. Voorgesteld wordt de vogelkooi te vernieuwen en het beeld te verbeteren (geen goedkoop golfplatendak). Ook het schilderwerk en het gaaswerk herstellen c.q. vernieuwen.

- **Muziekkoepeel/Duiventil**

De muziekkoepeel vraagt een modernere uitstraling en de duiventil is nog in goede staat en vraagt vernieuwing van het schilderwerk (eenheid in kleuren)

- **Banken**
De banken op het Vogeleiland worden familie van de banken in de rest van het Rijsterborgherpark (eenheid in kleuren).
- **Fietsenstalling**
De fietsenstalling zoals deze nu bij de pauwenkooi staat, krijgt ook de nieuwe kleuren en wordt eventueel gering uitgebreid.
- **Buitenschool**
Inrichting van de buitenschool van het Deventer Groenbedrijf start voorzichtig op met een tijdelijke schaftkeet (niet op het eiland), met de bedoeling om uiteindelijk te ontwikkelen naar een permanentere plek op het eiland (in de aanbouw van het paviljoen).

Plan Bewoners en bezoekers

- **Toekomst beheer vogels op het Vogeleiland**
De Stichting Vogeleiland zal het (ingeperkte) vogelbeheer uitvoeren zoals in haar visie van december 2019 is aangegeven (zie paragraaf 2.4). De stichting heeft inmiddels aangetoond dat zij voldoende financiën hebben in de eerste vier jaar om dit vogelbeheer inhoud te geven. Om de naam Vogeleiland verder in te vullen zullen er ook nestplaatsen en schuilplaatsen worden aangelegd.
- **Uitbating Horeca**
De horeca gaat financieel zelfstandig draaien. Openingstijden worden met de uitbater van *Parkcafé Mees* afgesproken. Kiosk is nu nog beperkt in gebruik voor verkoop van consumpties, een functie die zal komen te vervallen als de kiosk op termijn wordt gesloopt en mogelijk onderdeel van het paviljoen wordt. Sluitingstijd in de avond wordt in overleg met de uitbater besproken.
- **Evenementen organiseren**
De evenementencommissie van de stichting Vogeleiland zal in overleg met de uitbater een gezamenlijke evenementenjaarkalender opstellen en communiceren.
- **Informatievoorziening en educatie**
Op het gehele eiland zal de nodige bebording word aangebracht en QR-code paaltjes worden geplaatst (informatie bij bomen en planten) en verder worden panelen met geschiedenis Vogeleiland op een vaste plek neergezet conform dit vernieuwingsplan.
- **Inrichtingselementen**
Overwogen wordt om ook kunstobjecten de ruimte te geven op het eiland, passend bij de gewenste uitstraling van het eiland.
- **Sociale media**
Stichting en uitbater bouwen gezamenlijk aan de wijze van gebruik sociale media, website(s) etc.
- **Fiets- en wandelroutes**
Met instanties zoals de VVV of IVN worden afspraken gemaakt over de fiets- of wandelroutes in relatie tot het Vogeleiland.

Plan Leefbaarheid en veiligheid

- **Onderhoud en Beheer op orde**
Zie renovatieplan Groene Eiland en Opstallen hiervoor.
- **Toezicht/surveillance.**
Voortzetting extra preventief toezicht op het Vogeleiland, naast verbeterde reactie op meldingen; Behoud van status Vuurwerkvrije zone; Gezien de ligging (centrum, bij station en Beestenmarkt) blijft het Vogeleiland een aantrekkelijke 'hangplek' voor individuen en groepen.
- **Sluitingstijden**
Afsluiting van het Vogeleiland in de nachtelijke uren door middel van hekwerken bij de bruggen; praktische afspraken worden gemaakt met de uitbater over deze afsluiting en met Toezicht.
- **Beveiliging gebouwen**
Het paviljoen (en vooralsnog nog de kiosk/kantineruimte) vragen adequate beveiliging. Uitgezocht wordt wat dit moet zijn (politiekeurmerk, evt. cameratoezicht)
- **Sociale controle**
Zie plan Bewoners en Bezoekers hiervoor
De aanwezigheid van bezoekers is een middel om ongewenste activiteiten tegen te gaan

6.2 Planning

In de bijlage bij de vernieuwingsplan is een gedetailleerde planning opgenomen voor dit uitvoeringsplan

De globale planning ziet er als volgt uit.

Eerste halfjaar 2020 (is uitgevoerd)

- Eerste onderhoud van het groen (gestart vanaf medio januari 2020)
- Afronden Renovatie Paviljoen (veilig en bruikbaar);
- Selectieproces uitbater paviljoen; huurovereenkomst opgesteld en ondertekend;

Derde kwartaal 2020

- Inrichting paviljoen door uitbaters; start uitbating paviljoen per 1 september;
- Aanpassen trappartijen paviljoen; combinatie met bestaand benedenterras;
- Beveiliging realiseren (hekwerken op bruggen); afspraken over toezicht/handhaving;
- Beplantingsplan Vaste planten en Heesters uit (laten) werken (Jacqueline vd Kloet)
- Paden en bruggen renoveren c.q. vernieuwen
- Opruim en grondwerk

Vierde kwartaal 2020 en eerste kwartaal 2021 (plantseizoen)

- Kippenschuur slopen en herinrichten
- Bomen kappen en vernieuwen.
- Vernieuwing groen volgens een beplantingsplan en gebaseerd op vernieuwingsvisie betreffende gras, vaste planten en (een deel) heesters
- Bebording/panelen etc. aanbrengen
- Mogelijk installeren Buitenschool door Groenbedrijf

Ambities niet opgenomen in het uitvoeringsplan omdat deze niet passen binnen beschikbaar gesteld budget:

- Buitenring met heesters verder afronden
- Derde (voetgangers-)brug en uitbreiding asfaltpaden naar derde brug
- Sloop Kiosk en aanbouw aan paviljoen
- Nieuwe leuning aan drie bruggen (ontwerp Van Gessel)
- IJsvogelwand

Communicatie en Marketing

Doelstelling

Beeldvorming over het Vogeleiland is op basis van duidelijkheid over koers en strategie verbeterd.

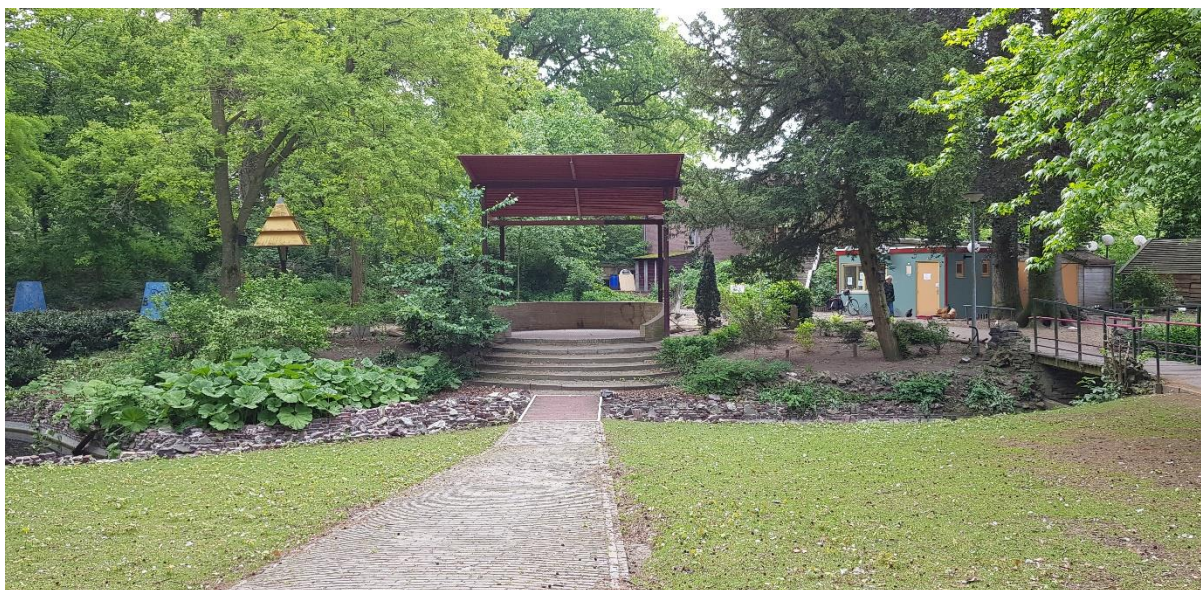
Korte termijn

- De stappen van het vernieuwingsplan zijn helder. Dit is de visie en het uitvoeringsplan, dat breed wordt gecommuniceerd.
- Veiligheidsgevoel is verbeterd;
- Georganiseerde activiteiten, volgens de gezamenlijke evenementenkalender, worden toegankelijk aangekondigd.
- Het Paviljoen heeft een opknapbeurt ondergaan. De horeca in het Paviljoen heeft zich ingericht en gepresenteerd.
- Er wordt actief gebruik gemaakt van social media.
- Het aantal positieve berichtgevingen in media is toegenomen. Deventenaren verblijven weer met plezier op het eiland.
- Er vinden weer kindvriendelijke activiteiten plaats waardoor de positieve beleving toeneemt.

Langere termijn

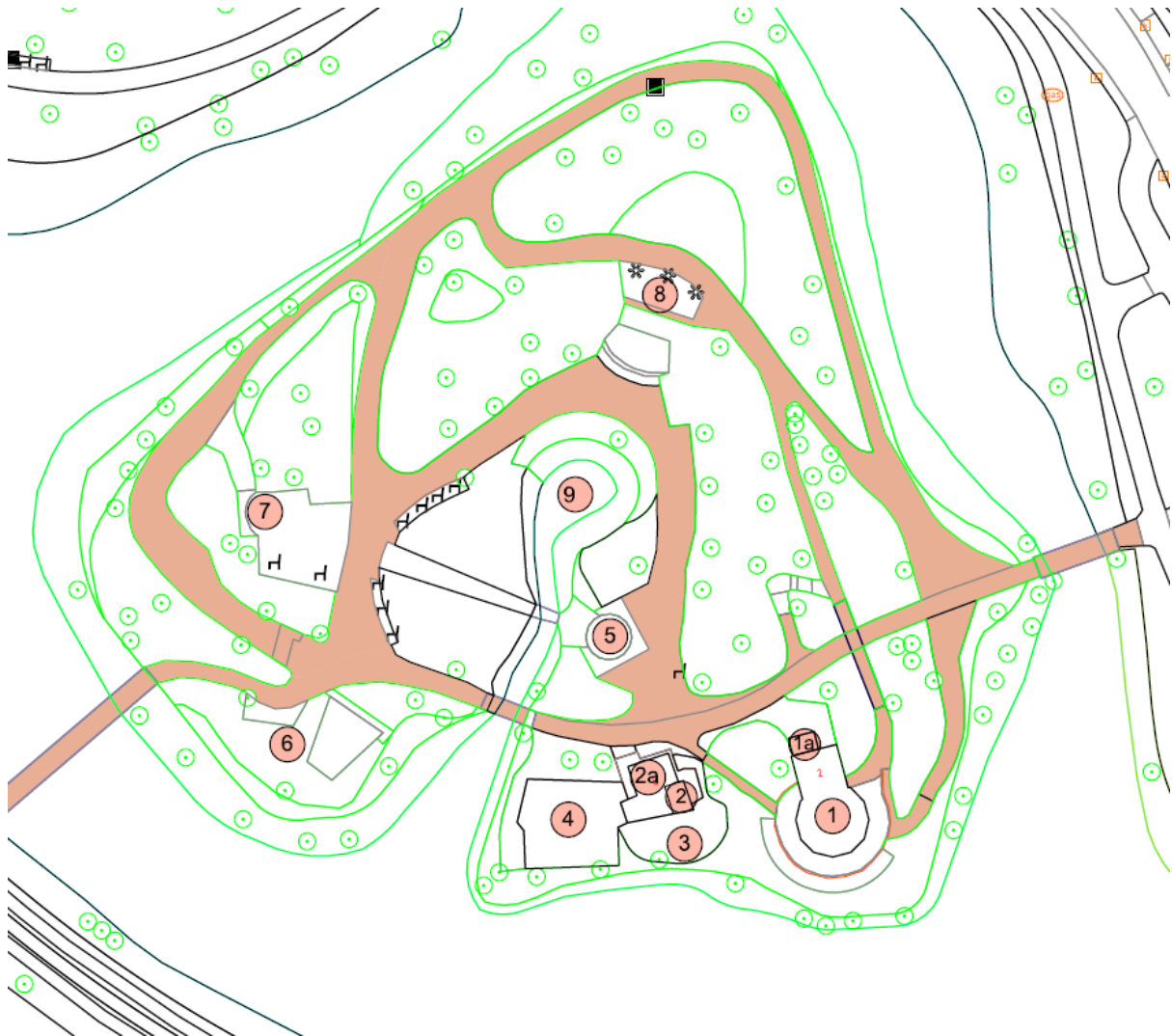
Het Vogeleiland is over 5 jaar weer een begrip in Deventer en is voor dagjesmensen een hotspot in Deventer met innovatie, culturele en duurzame activiteiten met horeca faciliteiten.

Het Vogeleiland biedt aangename verrassingen.

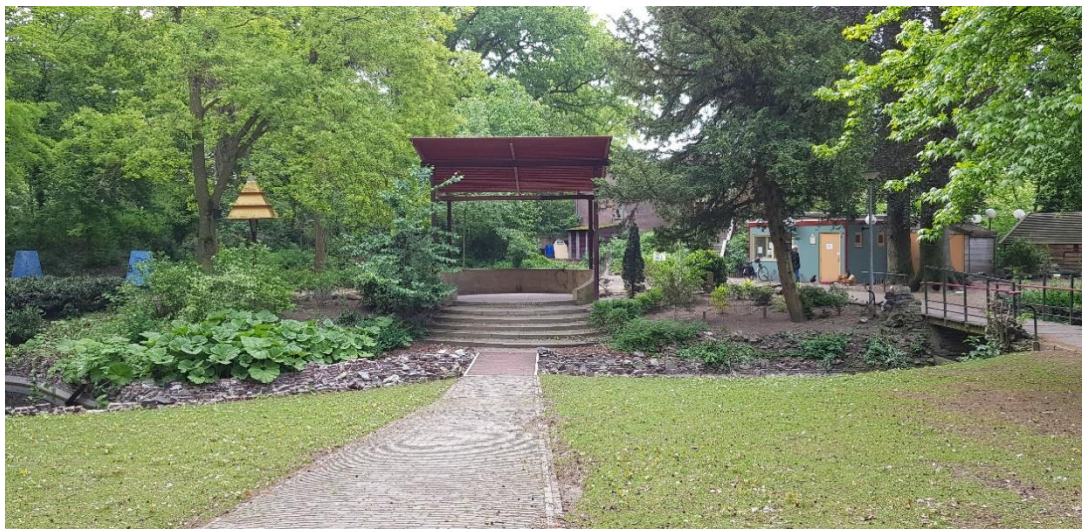
Bijlage

Kaartbeeld met opstallen genummerd

Bijlage: Literatuurlijst

- 1) Quicksan Natuurtoets Vogeleiland Deventer – Ecogroen (dec. 2019)
- 2) Quicksan Cultuurhistorie Vogeleiland oktober 2019 – gemeente Deventer
- 3) Een vernieuwd Vogeleiland Visieplan Stichting Vogeleiland (dec.2019)
- 4) Raadsbesluit Revitalisering Vogeleiland 24 april 2019
- 5) Verworpen motie plaatsing Hekwerken – juli 2019
- 6) Visiedocument Stichting Vogeleiland (uit 2017)
- 7) Inspectierapport 2013 – Groene Monumentenwacht
- 8) Beheerplan 2017-2021 – Het Groenbedrijf Deventer (jan. 2017)

Financiële bijlage bij Vernieuwingsplan Vogeleiland september 2020

VERTROUWELIJK

Inleiding

Dit financieel overzicht is gebaseerd op de besluitvorming in de gemeenteraad van 24 april 2019, waarin budget beschikbaar is gesteld voor renovatie van het paviljoen op het eiland, renovatie van de andere opstallen en de vernieuwing van het eiland.

Op basis van het vernieuwingsplan Vogeleiland van september 2020 is een overzicht gemaakt van de ingrepen die zorgen voor de gevraagde vernieuwing van het vogeleiland en die passen binnen het beschikbaar gestelde budget.

Beschikbaar budget

Allereerst een overzicht van de beschikbare budgetten voor de renovaties en vernieuwingen.

Opstalrenovatie

Beschikbaar is een budget € 100.000,-- voor de renovatie van het Paviljoen (bruikbaar en veilig) en een budget van € 10.000,-- voor het opknappen van de overige opstallen (muziekkoepeel, grot, vogelkooien, duiventil, kioskegebouw). **Totaal dus € 110.000,--**

Vernieuwing eiland

Beschikbaar budget is € 132.500,-- voor vernieuwen en herinrichten met beplantingsvakken, openbare verlichting en twee afsluitbare hekken. Er is voor het Vogeleiland nog onderhoudsgeld beschikbaar € 50.000,-- en door een donatie van de Bomenstichting komt € 4000,-- extra beschikbaar voor de aanplant van nieuwe bomen. **Totaal dus € 186.500,--**

Budgetraming realisatie uitvoeringsplan (binnen het beschikbare budget)

De volgende ingrepen uit het vernieuwingsplan kunnen worden uitgevoerd binnen het beschikbare gestelde budget.

- a) Het aanbrengen van twee afsluitbare hekken op de twee bestaande bruggen € 15.000,--
- b) Opruimwerk en grondwerk € 23.000
- c) Vernieuwen halfverharding € 25.500
- d) Trapopgangen vernieuwen/renoveren en sloop kippenshuur € 15.000
- e) Aanbrengen nieuw straatmeubilair (zitbanken, afrastering) € 14.250
- f) Aanbrengen nieuwe verlichting langs asfaltpad € 10.000
- g) Aanplant vaste planten volgens beplantingsplan Jacqueline v.d. Kloet € 22.500
- h) Zaaien gras en kap en aanplant bomen € 6.250
- i) Aanplant en herinrichten heesters (deel) € 25.000,--
- j) Staatkosten (9, 6 en 10%) € 30.000

De posten a) t/m j) zijn opgeteld € 186.500,--

Specificatie van de budgetraming is opgenomen in de bijlage hierna.

Naast deze ingrepen zullen vanuit regulier beheeronderhoud twee bruggen een nieuw dek krijgen (brug in asfaltpad en de zgn. hoge brug achter het Paviljoen), en zal het bruggetje bij de muziekkoepeel worden verwijderd en opgeslagen.

Specificatie budgetraming

Vernieuwing Vogeleiland						
Budgetraming						
				euro		toelichting
Opstallen						
renovatie paviljoen				100.000		Beheer Vastgoed
renovatie overige opstallen (kooien, muziekkoepeel,duiventil)				10.000		Beheer Vastgoed
Eiland						
Afsluithekwerk brug spoorzijde				6763		
Afsluithekwerk brug singelzijde				5424		
					15.000	incl.vergunning etc.
opruimwerk en grondwerk						
Slopen en afvoeren kippenshuur				5988		
bestaande zitbanken verwijderen		7st		525		
bestaande kolommen verwijderen		9st		900		
verwijderen bestaande afvalbakken		10st		500		
verwijderen brug 0063 bij muziekkoepeel				1037		
Verwijderen bestaande halfverharding paden		D=0,10m		4632		
Grondwerk				8908		
					23000	
halfverhardingen						
Grond egaliseren voor aanbrengen fundering		1144m2		858		
Zandstanilisatie leveren en aanbrengen		D=0,10 m		805		
Halfverharding leveren en aanbrengen en profileren		D=0,10 m		22880		
Aan- en afvoer materieel				1000		
					25500	
trappen						
bestaande gemetselde trappen aanpassen				5000		stelpost
trapogang naar terrassen + sloop kippenshuur				10.000		
					15000	
straatmeubilair						
nieuwe klassiek zitbanken leveren en aanbrengen		5st		8250		
renovatie bestaande afrastering perken		710m		6000		stelpost
					14250	
verlichting						
Leveren en plaatsen nieuw lichtmasten/armaturen				7500		Philips 'Torch with hat'
Aansluitkosten Enixis				1500		
Verwijderen bestaande lichtmasten/ook terras				1000		
					10000	
vaste planten						
Aankoop		500m2?	30/m2	15000		
Planten			15/m2	7500		
					22500	
bomen						
nieuwe bomen leveren en aanbrengen			5st	4000		
kappen + kapvergunning			7st	2000		
gras						
graszaad leveren en inzaaien		125/are		250		
					6250	
heesters						
levering en aanplant		35/m2		PM		
					25.000	stelpost
Algemene kosten						
Eenmalige kosten + onvoorzien						
VAT-kosten (inmeten, leges, kosten civieltechnisch bureau)						
					30.000	stelpost
				totaal	186.500	

Persbericht
23 oktober 2020

Vogeleiland wordt weer een parel van Deventer

Het college van burgemeester en wethouders heeft het Vernieuwingsplan Vogeleiland vastgesteld om van het eiland weer “een parel van Deventer” te maken. Het plan doet recht aan het oorspronkelijke en monumentale ontwerp van tuinarchitect Leonard Springer

Tot april 2021 vinden diverse werkzaamheden plaats op het eiland.

Hard toe aan opknapbeurt

Begin 2019 is geconstateerd dat het Vogeleiland als onderdeel van het monumentale Rijsterborherpark er qua groenonderhoud slecht voor stond. Ook de opstallen (zoals het paviljoen en de volièrès) waren hard toe aan een opknapbeurt.

Gemeente neemt beheer eiland over

De gemeenteraad heeft in april 2019 besloten het groenonderhoud van het eiland weer in eigen hand te nemen. In juli 2019 zijn de opstallen door de Stichting Vogeleiland overgedragen aan de gemeente. Door de renovatie van het paviljoen direct op te pakken, kon in september 2020 is Parkcafé Mees worden geopend, dat liep meteen goed.

Vernieuwingsplan

Het vernieuwingsplan heeft oog voor het monumentale karakter en de oorspronkelijke ontwerpprincipes van het eiland door tuinarchitecten Leonard Springer en Michael van Gessel. Er zijn wensbeelden opgesteld die vertaald zijn in een vernieuwingsvisie en uitvoeringsplan.

Aantrekkelijk voor iedereen

Een gerenommeerd tuinontwerpster maakte beplantingsplannen voor de vaste planten en de heesters. Bedoeling is om het eiland weer aantrekkelijk te maken voor alle doelgroepen vanuit natuur, recreatie, educatie, sport en cultuur. Daarbij is ook aandacht voor de opstallen, leefbaarheid en veiligheid.

Planning werkzaamheden

De werkzaamheden zijn begonnen en duren tot april 2021. Er worden afsluitbare hekken geplaatst op de bruggen, de houten kippenschuur worden afgebroken om plaats te maken voor groen. Het eiland krijgt aan de Singelzijde meer openheid en het hele binnenterrein wordt heringericht. De vernieuwing vindt plaats in overleg met de uitbaters van Parkcafé Mees en de Stichting Vogeleiland.